

АҢЫЗҒА АЙНАЛҒАН АЛЫП ТҰЛҒА

*Ожар бет, қара мойын – бейне құлжа,
Қылар ед бір салса егер мылжа-мылжа.
Шалқиган жауырынды, бұжыр қара,
Еңгезер, үйелмен, дәу, тартқан – құжса.*

Сәкен Сейфуллин

Қажымұқан Мұңайтпасұлы қазақтың атын әлемге танытқан алпауыт күш иесі. Даңқты балуан белдескеннің белін қайыстырып, күрескеннің жамбасын жерге тигізіп, халқымыздың абыройын асырған ерен тұлға.

Әлемнің 54 мемлекетінде күреске түсіп 48 медаль олжалаған Қажымұқан Мұңайтпасұлы Ақмола облысының Қараөткел ауылында дүниеге келіп, балалық шағын осы өңірде өткізген. Кейіннен еліміздің оңтүстігіне қоныс аударып, өмірінің соңы сонда өткен. Ғұмырының 55 жылын күрес пен цирк өнеріне арнаған Қажымұқан атамыз жайлы тың деректер өте көп. Бабамыз жайлы кітаптар мен аңыз әңгімелер, кино туындылар, өлеңдер де жетерлік.

Қазіргі Қажымұқан ауылы 1854 жылы құрылып,

«Буденный» деп аталған. 1954 жылы Партия мен Үкімет қаулысы бойынша «Тың және тыңайған жерлерді игеру басталғандығы белгілі. Колхоздар таратылып, «Буденный» ауылы «Рассвет» кеңшарының бөлімшесі болды. Кейіннен, яғни 1970 жылы «Киров» шаруашылығының қарамағына кірді. 1982 жылы подхоз болып жеке бөлініп шықты. 1992 жылы ауыл «Хаджимукан Мунайтпасұлы» деп аталды. 1998 жылы 11 сәуірінде өткен аудандық мәслихаттың ХХ-шы сессияның шешімімен ауыл қазақша «Қажымұқан Мұңайтпасов» атын иеленді. 2015 жылы елді мекенге Қажымұқан Мұңайтпасұлының ескерткіші орнатылып, игі шара жоғарғы деңгейде аталып өтті.

Осы жылдың қазан айының 25-26 жұлдызында аудан орталығы Ақмол ауылында балуан бабамыздың 150 жылдық торқалы тойы аталып өтті. Мерекеге арнайы келген Оңтүстік Қазақстан облысы Ордабасы аудандық мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің ұжымы «Қажымұқан елінен - Қажымұқан еліне» атты концерттік бағдарлама ұйымдастырып өз өнерлерін көрсетті.

Қазіргі таңда елімізде балалар мен жасөспірімдердің спортқа деген құлшынысы жоғары. Небір айтулы спортшылардың ауылдардан шығатындығы белгілі жәйт. Ауыл балаларының арасында Қажымұқан атамыздай күреске жаны құмар жас балуандардың қатары көбейіп келеді. Бүгінде жасөспірім спортшыларымыз түрлі деңгейдегі спорт бәсекелерінде өз мықтылықтарын паш етіп келеді. Ақмол ауылда өткен Қажымұқан Мұңайтпасұлының 150 жылдығы мерекесінде де 2007-2009 жылдары туған жас балуандар әр түрлі салмақ дәрежелері бойынша өзара күш сынасты.

Бибіжамал АЙБЕК,
архивист.